

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

Titulus V. Eleemosyna.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79340)

prætulisti. Hildebertus 31. ad viduam Sæculo renuntiantem.

Est rationalis animæ iustum iudicium, ut eligat Deo magis servire, ac Sæculo; ut statuat mandatis Christi obsequi, non diaboli consilijs depravari: ut spiritualibus inhære decernat studiis, non carnalibus vitis implicari: & ut æternam beatitudinem futurorum brevissimi Mundi voluptatibus iudicet præponendam. Sancti. Gaudentius tr. 11.

Cogita, te medium, inter cælum, & terram, constitutum esse; & tam illud, quam hunc, ad te admittendum, patere; pro elevatione, quam facies. Considera deinde electionem alterutrius, quam quis in hoc Mundo fecerit, æternum in altero duraturam. D. N. I. Christus est summo cælorum, eâ, quæ est, benignitate, te aspiciet, & quam blandissimè invitat, dicens: intra dilecta anima mea in requiem æternam; conijce te intra bonitatis meæ brachia, quæ immortales illas delicias, ex amoris sui abundantia, tibi præparavit. Vide etiam Sanctos te studiosè adhortantes; & tot sanctarum animarum miliones, te blandè, amicèque invitantes; adeò nihil videre desiderantes, quam ut cor tuum in suo aliquando conjunctum sit; quò junctis animis Deum in omne ævum dilaudetis. Sancti. Franc. Salesius Philoth. p. 1. c. 17.

Omnis homo, cum sit dotatus prærogativâ rationis, debet uti ipsâ, ad discernendum inter bonum, & malum; inter bona præsentia, & futura; inter mala præsentia, & futura; inter bona corporis, & animæ; inter Creaturam: ut, quod melius est, eligat. B. Humbertus p. 1. f. 1. ad omnes homines.

§. III.

Electiōis bonæ praxēs, & regulā.

Memento Creatoris tui in diebus juventutis tuæ. Ecclesiæ. 12. 1. Hebr. *tempore electionum tuarum.* Sensus, quasi dicat, juxta S. Hier. Hugon. Dionys. Cajetan. Adolescens, qui in flore, & vigore, ætatis; blanditur tibi

voluptas, sollicitat venus, infligant socij, impellit demon: quare nè iis succumbas, & teipsum perdas; memento Creatoris tui: quod scilicet sit Deus tuus. Creator, tu ejus creatura; quæ totum suum esse, quantum quantum est, debet Creatori; ab eoque tota pendet, tam in esse, quam in conservari, sicut radius à Sole. Si igitur homo creatura Dei es, memento te totum, quantus es, Dei esse, non tuum; non parentum, non alterius creaturæ. Redde ergo Deo, quod suum est, redde teipsum. Itâ, ut Creatoris nomen habet emphasim; qui titulus exposcit à creatura; ut Deo Creatori suo, velut absoluto suo Domino, præster omnem submissionem, reverentiam, & amorem. Corn hic.

Primus Adam pelliceis vestitur tunicis, panis secundus involvitur. Non est tale iudicium Mundi. Aut iste fallitur, aut Mundus errat: sed divinam falli impossibile est Sapientiam. Quid enim? Christus utique, qui non fallitur, elegit, quod carni molestius est. Id ergo melius, & utilius; idque potius eligendum. Et quisquis aliud doceat, aut suadeat; ab eo, tanquam à seductore, cavendum. Quid stabulum eligit? planè ut reprobet gloriam Mundi, damnet Sæculi vanitatem. S. Bernardus l. 3. in Nat. D.

Quidam prius judicant, & postea probant: ego, de potione, utrum dulcis sit, an amara? ante gustum non iudicabo. Sanctus Bernardus ep. 192.

Talem quisque viam eligat, qualem eligere voluisset, si in mortis articulo constitutus esset. S. Laurent. de discipl. Monast. cap. 20.

Operatio virtutis electivæ attenditur in consilio, iudicio, & desiderio. Consilium autem est in inquirendo, quid sit melius? hoc? an illud? sed melius non dicitur, nisi per accessum ad optimum; accessus autem est secundum majorem assimilationem. Omni igitur consilianti necessaria est impressa notitia summi boni. S. Bonaventura Itiner. ment. ad DEUM cap. 3.

TITULUS V.

ELEEEMOSYNA.

§. I.

Symbola.

Elevatio manuum mearum, sacrificium vespertinum. Pl. 140. 2. Elevatio manuum significat opera pia, quæ in eleemosynis exercetur. Sacrificium verò vespertinum illam oblationem significat, quam in fine vitæ Domino solet offerre religiosa devotio, cum penitentiam gerimus. Vespera enim nostra est, quando ista lucem morte veniente deferimus. Cassiodorus hic.

Cum universis lignis Libani. Cant. 4. 14. Ligna Libani sunt quidam amici nostri, potentia Sæculi grandes, atque facultatibus dilatati: itâ ut ex eleemosynis eorum sustententur parvuli no-

stri; quemadmodum in ramis lignorum Libani nidificant passerres. Pl. 103. 17. *illic passerres nidificabunt.* Sic qui spiritualibus abundant mints, carnalia spiritualibus communicant, ut jure spiritualium illorum participes fiant. S. Rupertus in Cant.

Sine lumbi vestri præcincti. Luc. 12. 35. Aliqui hoc de ministrantibus Christo, & pauperibus, per eleemosynam (de hac enim sermo proximè præcesserat) exponunt. q. d. præcingite lumbos, ut sitis expediti, & agiles, ad ministrandum Christo, & pauperibus. Cornelius hic.

Vasorum ex navi projectio, est eleemosynarum largitio, & temporalium abjectio. S. Vincentius Ferr. D. 3. Epiph.

Medius

Medius inter areolas plenus arenâ puteolus.
Lem. *Congregat, ut disperdat.*

Pura occurrent sequentibus paragraphis.

§. II.

Eleemofyna comparatur Sacrificio.

Dedit ei Sacerdos sanctificatum panem.
1. Reg. 21. 6. Famelico David sacros panes obtulit Abimelech: opus id scivit Deo gratum. Beda de illo: melius arbitrans de famis periculo homines liberare, quam Deo offerre sacrificium, dicente propheta: *quia misericordiam voluit, & non sacrificium.* Osee 8. 6. Alvarez Illustr. 179.

Anima, quæ benedicit, impinguabitur.
Prov. 11. 25. Benedicit, id est, benefacit. Mystice *pro benedicti* innuit, eleemosynarium esse Sacerdotem mysticum; qui egenis benedicat ore & magis manu. Sic Paulus docet 2. Cor. 9. 13. eleemosynam esse sacrificium, cuius ultima opes erogata, altare pauperes, sacerdos eleemosynarius immolatio erogatio. Cornelius hic.

Eò quod & ipse sit filius Abrahæ. Luc. 19. 9. Cur Zachæus dicitur Abrahæ filius? Sancti. Chrysost. hom. de Zachæo: Abraham Domino filium, Zachæus substantiam, obtulit; ille hæredem, hic hæreditatem, donavit. Ille immolandum filium, quod habuit pignus exhibuit, hic patrimonij substantiam Domino immolavit: unde certè Abrahæ filius nuncupatur, dum ordinem gloriæ paternæ exequitur. Sylveira hic q. 15. Quomodo filius Abrahæ? quem montem sacrificaturus conscendit? An ligna humeris portavit, ut Isaac; an gladium cervici expertabat? quomodo Zachæus tam citò filius Abrahæ? S. Laurentius Novar. hom. de poenit: Zachæus, pusillus corpore, factus est præclarus opere. Flagitiosus conceptus, felix subito de eleemosyna nascitur. Bæza t. 2. l. 6. cap. 8. §. 15.

Cogita, cui potum præbes, & perhorrescas: cogita, quia Sacerdos Christi tu fias, cum propriâ manu ei offeras, non carnem; sed aquæ frigida, calicem, S. Chrysost. hom. 46. in Matth. 13.

Sicut Abel obtulit sacrificium, & respexit Deus ad eum. Gen. 4. 4. & ad munera ejus; & illud fuit causa mortis ejus. Sic Laurentius magnum, & famulum, obtulit Deo Sacrificium, thesauros Ecclesiæ dando pauperibus. Et hæc fuit prima causa mortis ejus. S. Rupertus l. 6. c. 20. de oper. Spir. S.

Altare tuum Christus est, quod in paupere, vel in aut mente, ubiq; invenies. *In omni loco sacrificatur, & offertur nomini meo oblatio munda.* Malach. 1. 11. Sancti. Bonaventura f. 2. D. 5. Peccat.

§. III.

Eleemofyna varie prærogativa, & laudes.

Rebecca dando servo Abrahæ, & animalibus, aquam, copulata est Isaac. Gen. 24. & Gen. 29. 11. Jacob adquando greges, meruit introduci in domum Laban, & copulari Racheli. Et Moyses Ex. 2. adquando oves Jethro sacerdotis, introduci meruit in domum ejus, & ejus copulari filiæ.

Eleemofyna viri, quasi signaculum cum ipso. Eccli. 17. 18. Rabanus, & Janfenius, sic explicant: sicut sigillò, vel signaculo, solemus obsignare res charas, pretiosas; ita Deus obsignat eleemosynas cuiusque in mente sua. Magis genuit: ipsa eleemosyna est quasi signaculum, id est, annulus signatorius homini est charissimus, quem semper in manu, & præ oculis, habet; sic est & eleemosyna coram Deo, scilicet ipsi in pretio, eique charissima. Addunt aliqui: eum, qui eleemosynam erogat, à Deo quasi sigillum accipere; ut scribar, quidquid volet, quidquid optabit; sigillòque Dei diploma imprimat, & obsignet: quò ante Dei tribunal præsentatò haud dubie postulatum impetrabit, Cornelius hic.

Ubiunque prædicatum fuerit hoc Evangelium &c. Matth. 26. 13. S. Chrysost. hic: ecce, quod dixit, factum est, & ubique videbis hanc mulierem famosam; quod multis regibus, & Ducibus, non contigit.

Magdalena Luc. 7. 38. prius pedes Christi unxit, quam caput Matth. 26. 7. Sapienter enim præfert Deus ea, quæ pauperi damus, quam quæ ipsi Deo. Pinna in Eccl. Ethol. 212.

Vidit Angelum Dei. Act. 10. 3. Cur ad illuminandum Cornelium inde, non mittitur aliquis Dicipulus, sed angelus? Ad illuminandum Eunuchum missus Philippus. Act. 8. 26. Resp. id factum ob bona opera, eleemosynas ejus, & orationes, quæ Deo offerantur per manum Angeli. Apoc. 8. 4. Tob. 12. 12. Sylveira hic q. 5.

Unde memoriæ perennitas? S. Anselmus: Ob obsequium; quod Christo pauperi pietate exhibuit. Eusebius t. 2. persec. Chr. l. 10. S. 2. Obf. 4.

Hæc major est gratia, quam mortuos resuscitare: multò namque majus est, quam in nomine Jesu mortuos resuscitare, elurientem pascere Christum. S. Chrysost. hom. 33. ad pop. Antioch.

Sicut divitum liberi monilia circa collum aurea gestant, nec unquam ea deponunt; sed tantam nobilitatis insigne circumferunt: sic & eleemosynam Charissimi, nos ipsos semper oportet induamus; ostendentes, quod misericordis Patris sumus filij, qui facit hunc solem oriri super bonos, & malos. S. Chrysost. hom. 63. ad populum.

Virginitas sine eleemosynâ në in vestibulum quidem thalami perducere potuit; eleemosyna verò sine virginitate alumnos suos eum magna laude in regnum, ante conditum orbem præponatum, manu ducit. Totò igitur animò, totisque

que viribus, oleum affundamus lampadibus; idque largiter, & indefinenter; ut hilare, ac largum, lumen permaneat. S. Chrysost. tom. 6. l. de Verb. Apost.

Operum bonorum, ex radice dilectionis procedunt, primum, vel precipuum, eleemofyna est; sequens oratio, deinde jejuniū. S. Rupertus l. 5. in Matth.

Eleemofyna munus bonum est, omnibus facientibus eam coram summo bono. Hæc est, quæ perpetuos ignes extinguit; hæc est, quæ Christum pacis esurientem in paupere: hæc est, quæ discernit agnos ab hædis: hæc angelis sociat: hæc ex servis filios Dei fieri præstat. S. Prosper p. 2. c. 7.

Radix omnium malorum, quid est? avaritia. Radix omnium bonorum, quid est? eleemofyna. Et, qui nunc vulneratus es per avaritiam; cura te per eleemofynam. Mortuus es per avaritiam, te vivum ostende per eleemofynam. Escobar t. 6. parab. Chr. l. 4. Observ. 3.

Quomodo verum illud: *non vidi iustum derelictum, nec semen ejus quarens panem.* Pl. 36. 25. cum multis servis Dei non sint addita illa, de quibus Dominus Luc. 12. 31. *hæc omnia adjiciuntur vobis.* Nundquid Paulus ait de iustis? Hebr. 11. 37. *circueverunt egenos &c.* Et de seipso 2. Cor. 11. 27. &c. *in fame, & siti; in jejuniis multis; in frigore, & nuditate.* An Paulus non querebat regnum Dei? quis ardentius quæsit? Resp. majus donum Dei est, sorte sua contentum vivere, quam omnia in abundantia habere. Stella in Luc. 12.

§. IV.

Eleemofyna datur Christo.

DAmihī paucillum aqua in vase. 3. Reg. 17. 10. Si Elias cœli claves gestabat, ut aquarum cœlestium fontes referaret; cur aquam a muliere postulat? quia Christus sitiens prius in paupere vult refici, quam cœlestem impendat abundantiam. Escobar. t. 3. Colloq. Chr. l. 3. Obs. 8.

Beatus, qui intelligit super egenum, & pauperem. Pl. 40. 2. Quæ est intelligentia? ubi est professæ paupertas! vis est intelligentiæ, si rimetur viscera, si deprehendat occulta, si recta nudet. Verum subjecta oculis, exposta in publico, ingesta rebus, non est intelligere, sed videre. Nuditate algidus, rabidus fame, siti aridus, lassitudine tremens, defectu luridus, quod egenus sit intelligere quis labor? Se (Christus,) in paupere sic demonstrat, quod ipse, qui cœlum regit, sit nudus in paupere. S. Chrysologus l. 14.

Delectaverunt te filia regum in honore tuo. Juxta Aug. adorabant eum filia Tyri cum muneribus. Pl. 44. 9. Venite cum muneribus, date eleemofynam, & omnia munda sunt vobis. Venit cum muneribus ad eum, qui dicit: misericordiam volo magis quam sacrificium. S. Aug. hic.

Et oleum de capite tuo non deficiat. Eccl. 9. 8. Nostrium caput Christo nuncupatur in Scripturis sanctis; qui sibi ipsi collatas accepturus est, quasque pauperibus eleemofynas confert. Nè itaque desistamus Caput hoc nostrum

Polyan. Sac. Tom. I.

perungere oleo misericordiæ: hoc est, Christi pauperes misericordi affectu protegere. Olym-piodorus hic.

Alij autem cadebant ramos de arboribus. Matth. 21. 8. Arbores sunt divitiæ, redditus, possessiones; a quibus scinduntur rami, flores, folia; & ponuntur Christo in viam; quando amore sui facitis eleemofynas pauperibus. S. Vincentius Ferr. l. 2. D. Palm.

Esurivi, & dedisti mihi manducare. &c. Matth. 25. 34. S. Chrysost. hic: dixisse sufficeret, *dedisti mihi manducare, dedisti mihi bibere*; sed præmisit: *esurivi, & siti-vi.* Quia parvus fuisset amor pauperis, quod pauperem suscepisset; nisi & passionem pauperis suscepisset. Verus amor est, fecisse suas angustias angustias. Salvianus l. 4. ad Eccles. ego plus addo aliquid; Christum non solum egere cum cæteris, sed plus multo egere, quam cæteros. In omni enim pauperum numero non est universorum una paupertas. Christus tantummodo totus est, cui nihil est, quod in omni humano genere non desit. Omnis enim egelluosus pro se tantum, & in se, eget; solus tantummodo Christus est, qui in omni pauperum universitate mendicat. Escobar t. 3. Colloq. Chr. l. 11. Obs. 3.

Emerunt aromata, ut venientes ungerent Jesum. Marci 16. 1. Providè ob hoc Dominus Jesus paratam sibi confectionem expendi noluit in suo corpore mortuo, ut servaret vivo: cum anticipans horam, & accelerans gloriam, mulierum devotionem non eludit, sed instruit; non recusans obsequium, sed reservans proficuum. In isto ergo pepercit magister pietatis unguentis optimis, quæ membris suis indigentibus cuperet exhiberi. S. Bernardus l. 12. in Cant. Christus resurgens afflictos, oppressos, & constrictos, non dimittit? pauperes amplectimini vestram nutricem. S. Greg. Niss. or. 3. de Resurr. Resurrectionis celebrantes triumphum, fidem in conversatione decoremus, misericordiam in pauperes faciamus, imitemur Deum. S. Hilarius hom. 6. de pass.

Pedes ejus unguento ungebat. Luc. 7. 38. Sunt pedes Domini minimi fratres, per quos vadit Christus ad uniuscujusque januam, quærens, quæ utilia sint; quos unge eleemofynæ unguento. Theophylactus hic. Pedes Christi pauperes, lacrymis coepit rigare, & capillis, id est, temporalibus tergebat. Hugo Card. in Pl. 137. Sunt pedes, id est, pauperes, rigandi lacrymis compassionis, ungendi suavitate consolationis, tergendis capillis, id est, fovendi eleemofynis, & operibus pietatis: per capillos enim designantur temporalia. Hugo Card. in Joan.

Stans retro secus pedes ejus. Luc. 7. 38. Per pedes, qui sunt infima pars corporis, significantur pauperes; qui sunt infimi in mystico corpore Christi, quod est Ecclesia. Bonum est rigare hos pedes: quia pauperes sunt terra fertilis; quæ si bene rigata fuerit, & seminata, fructum reddit multiplicem. Et hæc etiam eleemofynarum largitio significatur per terisionem capillorum, qui corpori superfluunt. Sed quidam non terunt capillis suis pedes Domini; sed

T t

sed

sed illis potius suspenduntur, sicut Abfolon 2. Reg. 14. 26. cui capilli semel tondabantur in anno, & vendebantur ad pondus publicum. Ad pondus publicum semel in anno capillos suos vendunt, qui frumentum, vinum, & alia bona sua, servat, ut carius vendant; nec pauperibus erogant, sicut usurarii. Tales proculdubio capillis proprijs suspenduntur ad patibulum infernale. Hugo Card. in Luc. hic. Elisabetha Landgravij Ludovici Hassiæ conjux ad exprobrantes sibi liberalitatem in pauperes: quid ago? nisi quod per elemosynas Christo pedes lavem. Oforius D. 6. Epiph.

In domo tua oportet me manere. Luc. 19. 5. Christus apud Zachæum hospitatur. apud Phariseum convivi exceptus fuit. Luc. 7. 36. Laurentius Novarinus hom. 1. Apud Zachæum mansit, apud Phariseum manducavit. Cur apud Phariseum tantum manducavit, & apud Zachæum convivi exceptus, imò hospitatus? *Ecce dimidium bonorum meorum Domine do pauperibus.* Hæ gratissimæ epulæ Christi erant. de Castillo Illat. 172.

Da mihi bibere. Jo. 4. 8. q. d. tu sitis divitias, & ego elemosynas, aliæque bona opera. Hugo Card. hic.

Petit, ut det. Sitiens Dominus petit modicâ undâ donari, ut donet flumine cœlestis impetûs. Commendatur hic elemosyna. Escobar. t. 3. Colloq. Chr. l. 3. Obs. 8.

Mentitur amare se Christum, qui eum in egeno non diligit: qui dilectionem, quam promittit verbis, negat operibus. Sancti Gaudentius tr. 13.

Manus pauperis est gazophylacium Christi: quia quicquid pauper accipit, acceptat Christus. S. Chrysost. 1. de divite, & Lazaro. Thesaurus cœli est manus pauperis. Id. ib.

Exempla.

Ivo Sacerdos, & pauperum ad tribunal advocatus, non prandisse, non cenasse, se credidit; nisi mensæ suæ pauperem, aut peregrinum quempiam, adhibuisset. Quâdam die extremæ penuriæ mendicabulum stipem petiit. In aedem admisit Ivo, & ad mensam juxta se assidere iussit. Confedit mendicus, sed parçè comedit. Mox mensâ confurgens, & amabili candore radians dixit: Dominus tecum. & oculis se subduxit. Drexelius in Gazophylacio c. 4. §. 2.

Jordanus, postea Ordinis Prædic. Generalis, cum pauperi obvio, quod daret, non haberet; baltheum dedit; quod ipse baltheo Crucifixi Jesu simulacrum in templo paulò post vidit. Nadasi anni Crucifixi. Cantipratanus memorat 2. mir. sui ævi c. 21. leprosum à pia matrona in mariti absentis lectulo, ut suavius quiesceret, collocatum. Rediit festus ab itinere conjunx: & quia ad alium à solito lectulum vocabatur ad quietem; in suspicionem venit, lecti conjugalès parum castè ab alio forsân occupati. Quare non nisi in suo lecto quiescere velle dixit. Illuc ergo abeunt; & hybernò licet tempore, fragrantissimum constratum rosis lectulum reperiunt. Suspicionem in admirationem conversâ, pia uxor marravit læta, qua-

lem illic hospitem habuisset. E roseis illis vestigijs, Christum in leproso acceptum hospitio, & lecto, fuisse, compertum est. Quoties nimirum Christum foves in paupere, toties rosis lectulum tuum sternis in quietem beatam. Nadasi Ros. cœl. ros. 22.

Quidam pauperi amore Christi vestem dedit; & postea intelligens illum malum esse, doluit. Cui Christus apparet ait: non doleas, quia non ei, sed mihi vestem dedisti. Summa Prædic.

S. Julianus Episcopus quotidie pauperes alebat; mensam ipse sternebat, & cibos inferebat. Conspicatus in turba egenorum quendam laceris vestibus, sed vultu valde liberali; rarus nobili locò natum, opibus adversâ aliquâ fortunâ exutum, seorsum illum evocat; & quis sit? iterum iterumque, sciscitatur. Cum ecce totò illius mendicivultu emicare ingens splendor cœpit, ipseque ita antistitem appellavit: Amice mi Juliane, gratias tibi ago; qui tantò studiò, & charitate, pauperes meos sustentas: præmium tibi hujus charitatis vitam æternam promitto. & videri desijt. Boll. 28. Jan.

S. Catharina Senensis Christo formam mendici induto argentam crucem donat. Nocte sequenti apparet oranti habens crucem illam in manibus, ornatam multis lapidibus pretiosis, & dixit: agnosce crucem istam filia? & illa: optime agnosco; sed non fuit apud me ita pulchra. Et Dominus: tu mihi hanc hesternâ die dedisti cum charitate; quæ designatur per hos lapides: & ergo promitto tibi, quod in die Judicii coram universo Angelorum, & hominum, conventu, tibi eam talem, ut vides, ad colmen gaudij tui, ostendam: nec occultabo opus misericordiæ per te mihi impensæ in die, quâ Patri misericordiam, & judicium decantabo. Bolland. 30. April. ex vita.

§. V.

Elemosyna nihil perdit: tua sunt, quæ largiris.

Veruntamen mihi primum fac de ipsa farina submergium panem: tibi autem, & filio tuo facies postea. 3. Reg. 17. 13. Nonne illi sufficiebat secunda buccella? cur primam petit? charitas incipit a seipsâ, præsertim in tali necessitate. Sciebat efficaciam elemosynæ: quod mulier panem ei datura, non suffragia defectum cum filio. Sylveira in Joan. 6. Dura videtur hæc petitio. Si parum farina est; quomodo prius Eliæ provideat, quàm sibi, filio? Hoc est privilegium liberalitatis, ut res distributæ non pereant, sed augeri incipiant. Ubi vidua dedit, plus accepit, quàm Eliæ dederat. Alvarez Gen. 40. Illustr. 143.

Non vidi justum derelictum. Ps. 36. 25. Quomodo enim poterit indigere, qui totâ die miseretur, & commodat? S. Ambrosius hic. q. d. perditè quidem de voluptuose vivendo etiam ingentes opes exhauriuntur; at verò, liberaliter, & misericorditer, donando; & parva augentur. Novit hoc negotium Sancti. Paula, de qua

qua S. Hieronymus, in cujus epitaphio ad Euthochium: pauperes tota urbe curiosissime perquirere damnum putabat, si quisquam debilis, & eliciens, cibis sustentaretur alterius. Spoliatur filios, & inter oburgantes propinquos maiorem se eis hereditatem, Christi misericordiam, dimittere, loquebatur. Idem experta est vidua Sarephana; quæ, quidquid habebat farinae, & olei, præbens Eliæ, nihil amisit, sed plura recepit. Mendosa ut 1. Reg. 9. Annot. 5. sect. 3.

Quidam pauperi, non indigebit. Prov. 28. 27.

Da, & accipe. Eccl. 14. 16. Optime hæc duo connectuntur: cum enim quis temporales, seu spirituales, eleemosynas largitur; accipit statim fructum spirituales. Basilii Imp. Leonem filium ita docet: largire misericordiam stipem egentibus; ut ipse tibi misericordiam allicias a Rege universorum Deo: nam in eo præcipue veretur pietas, si tua non habentibus benigne impertiaris. Eum ergo diem perisse tibi existimato, in quo nemini benefeceris pro beneficiis, quæ a Deo illa die acceperis. Octavianus in Ecclesiasticum, hic.

Vendite quæ possidetis, & date eleemosynam. Luc. 12. 33. Mox addit: *facite vobis sacculos.* S. Chrysologus 22. homo! tali monitu Christus te voluit citare, non nudare. Sylveira in Joan. c. 6.

Accepti ergo JESU panes. Jo. 6. 11. Cur Christus D. hos panes, & pisces, non creavit, sed acceptos multiplicavit? Docet: ex nostris rebus, licet exiguae videantur, pauperibus subvenire; de quibus nihil perdemus. Sylveira in Jo. 6.

Terrena omnia servando amittimus; sed bene largiendo servamus. S. Gregorius hom. 4. in Matth.

Non timeatur inter opera misericordiae terrenarum diminutio facultatum: semper dives est Christiana paupertas: quia plus est, quod habet, quam quod non habet. S. Leo f. 4. de Quadragesima.

Exempla.

S. Lydvina Hollanda, cum esset pauper, studiosè tamen egenis succurrebat. Paucos habens in bursa nummos, dum eos liberaliter erogaret, assidue alij coelitus surrogabantur? ita ut nunquam deficerent, sed crescerent jugiter: ideoque hæc ejus bursa, bursa JESU dicta est. Surius in vita.

Alphonfus Aragonum rex, cum quidam familiaris quæreret, quid servaret sibi, qui tam multa multis donaret? ea ipsa respondit, quæ dono. Drexelius Eleemosyna c. 3. Inter selecta epitaphia illud: habeo, quod dedi; perdidit, quod servavi. Id. ib.

De S. Maesima Sacerdote in Syria refert Bollandus 23. Jan. hospitum, & pauperum, curam ita gerebat, ut pateficeret portas omnibus, qui aderant. Dicitur habuisse duo dolia; unum frumenti, alterum olei: ex his semper suppeditabat omnibus egentibus: habebat autem ea semper plena benedictione Sarephanae.

Polyanth. Sacr. Tom. I.

S. Rodanus Abbas in Hibernia, in itinere leprosis petentibus eleemosynam, equos currus dedit illis: statimque duo cervi è sylva adsunt, & currum subeunt. Bollandus 15. April.

§. VI.

Eleemosyna est lucrosa, & fœneratur.

Fœneratur Domino, qui miseretur pauperis. Prov. 19. 17. Overbum prudentissimum! cur non dixit: qui miseretur pauperis, dat Deo, sed fœneratur? Novit Scriptura avaritiam nostram; intellexit appetitum nostrum insatiabilem, qui sibi majora ad habendum proponit; redundantiam ac plus semper quærens: ob eamque causam non dixit omnino, qui miseretur pauperis, dat Deo; ut nè simplicem largitionem, & vicissitudinem mercedis existimet; sed, qui miseretur pauperis, Deo fœneratur: ut avarus, & lucri cupidus, auditò usuræ nomine, seipse misericordiae dederet. S. Chrysost. in Pl. 38.

Non fœneravi, nec veneravi mihi quisquam. Jerem. 15. 10. Sensus est ex persona Christi: nullus se præbuit, qui digne mea æra susceperet; non fœneravit mihi quisquam in sanctis, atque pauperibus conferendis, me sibi faciens debitorem. S. Hieronymus hic. Ingentes reditus conferet pecunia largita pauperibus; nam si hominibus in fœnus dederis eam, centesima tibi reddent; si verò Dei pauperibus fœneretur, centuplum restituet, & æternam conferet vitam. S. Chrysostomus serm. de jejun. & lectione Genesis.

Qui parit seminat, parit & metet. &c. 2. Cor. 9. 6. & qui seminat in benedictionibus, id est, beneficentis multis, de benedictionibus, id est, beneficentias multas, metet. Cornelius in Matth. 14.

Exemplum.

Erat in civitate Nisibe mulier habens virum gentilem. Erant autem pauperes; habebant tantum quinquaginta numismata. Die autem quadam ait vir uxori suæ: demus hæc numismata fœneratori, ut aliquid lucremur. Respondens uxor: veni, demus ea sub fœnore Deo Christianorum. Dicit vir: ubi est Deus Christianorum? illa duxit eum in sanctam Ecclesiam, ibique ostendit ei pauperes, dicens: isti si præbueris, Deus Christianorum ipsa accipit; illi enim omnes sui sunt: qui mox cum gaudio numismata erogavit. Cum verò post menses tres penuriam paterentur, ait vir: nihil, ut video, daturus est nobis Deus Christianorum. Respondit mulier: certè dabit; tantum i, ubi illa dedisti. Currans vir in Ecclesiam, neminem vidit, nisi solos pauperes. Cum ergo cogitaret cui diceret aliquid, vidit jacere numisma, illudque conjugi tulit, atque dixit: ecce ivi in Ecclesiam, & Deum Christianorum non vidi; nec quicquam accepti ab illo nisi quod numisma ibi positum vidi, ubi prius erogaveram. Cui illa: vade domine mi, eme nobis aliquid, ut comedamus hodie. Abiit ille, & emit panem, & vinum, & pis.

Ttt 2

piscem; & veniens domum dedit uxori; quæ exenterans piscem, invenit in visceribus ejus lapidem: quem vir videns, & admirans, tulit ad trapezitam; qui dixit: quid vis, ut tibi pro eo solvam? ait autem ille: da, quidquid vis. Ad quem ipse: accipe, inquit, quinque numismata. Putans venditor, quia illuderet sibi: & tantum vis pro illo persolvere? Putans trapezita, quod ita per ironiam loqueretur, ait accipe decem; & sic ascendens emptor ad trecenta pervenit; cum iis domum rediit, ostendit uxori, & factus Christianus. Aloysius Lippomanus c. 185.

§. VII.

Eleemofyna plura accipit.

Eleemofyna est similis terræ, quam seminavit Isaac; quæ reddidit fructum centesimum. Gen. 26. 12. *Date eleemofynam: facite vobis sacculos.* Luc. 12. 33. Videtur in his verbis contradictio. Mandat Dominus omnia vendi, distribui; & simul præcipit sacculos fieri. Nota, quod dicit: *date eleemofynam.* Inde parentur sacculi: quia, quæ pauperibus dantur, cum scenore recipiuntur. Sylveira in Matth. 25. q. 8.

Accipit ergo Jesus panes. Jo. 6. 11. Ubi in manus accipit Dominus panes, illosque egentibus dividit, augmento profluo incipiunt panes redundare: nam erogatio in pauperes facit penam bonorum abundantiam. Bæza t. 2. l. 11. c. 2. §. 26. Fecundissima sunt Christi manus: paucos panes accipiunt, pauciores pisces; & instat fertilissimi agni, non solum centuplum, sed plus quam millecuplum fructum afferunt. Barradius D. 4. Quadrag.

Distribuit ascumbentibus, quantum volebant. ib. Bona enim crescunt, dum egenis impenduntur. Prov. 11. 24. *dividunt propria, & ditiores fiunt.* Apostoli quinque solum panes habebant; sed, cum turbis apponunt ditiores fiunt; & panibus multiplicatis, & duodecim fragmentorum copiosis superantibus. Escobart. 1. mir. Chr. sect. 2. Obl. 3.

Exempla.

Leva oculos tuos. Gen. 13. 14. Vidisti, quomodo Deus certet beneficiis? vidisti dignam divinam bonitate munificentiam? vidisti, quantis cessit, & quanta est assecutus? Hic erudiamur, ut magnā in dandis eleemofynis largitate utamur; quod, datis parvis, adipiscamur magna. S. Chrysof. hom. 34. in Gen.

Vidua Sunamitis mortuum sibi filium collocavit super lectulum hominis Dei. 4. Reg. 4. 21. Ubi eum Elizeus ad vitam revocavit. Cur non in lectulo pueri eum collocavit? credo, quia ille lectulus Elizeo ex eleemofyna datus fuerat; & ideo mirabilem vim resuscitandi mortuos quasi habebat. Mendoza in 1. Reg. 10.

Ecce dimidium bonorum meorum do pauperibus. Luc. 19. 8. Prius dicendum videtur, reddo Creditoribus, deinde do pauperibus: quia prius, & gravius, urget obligatio, quam largitas ex pietate. Cur opus consilij antepositum præcepto? S. Chrysof. hom. de Zachæo: conferunt dona,

quod fraudes ademerant: dona enim pauperum sunt lucra animarum. Prius dat dimidium pauperibus, ut largior fieret restitutio. Pio scenore sperabat, ex eleemofynis divitias multum crescere: ut ergo valeat, non simplum, sed quadruplum, restituere, prius dimidium bonorum suorum statuit in pauperes expendere; ut inde opes multiplicentur in quadruplum Creditoribus restituendæ. Sylveira hic q. 13.

Anno 1631. quò hæc scripsi, magnus Herurizæ Dux Ferdinandus, cum pestilientia grassaretur Florentiæ, totò contagij tempore triginta quatuor millia egentiorum hominum, & inclusorum, aluit. In diem singuli octo carnis uncias, duas panis libras, oleum, salem, ligna, legumina, aliæque hujusmodi, acceperunt; ita ut egentioribus in victu nihil defuerit. Expendisse dicitur septingenta millia Coronatorum tempore contagionis. Dux ipse, sine ullo comitatu, quotidie ad pauperes revisit humaniter allocutus, & solatus est. Non distulit Deus præmium: Idibus Februarij in palatio, dum aliud quæreretur, reperta est cista ferrea, ligno vili operata, sed metallò nobiliore plena. In capsulis primis inventæ sunt scutellæ argenteæ cum effigie Cosmæ Ducis primi. Cistam altius nostrum non est scrutari. Ità Cæsar Troilus Florent. Colleg. Rector literis testatus est. apud Drexelium de eleemof. p. 1. §. 4.

Sententia Patrum.

Cibus egeni, regni cœlestis est pretium: & largitor temporalium hæres efficitur æternorum. S. Leo f. 4. de Collectis.

Planta in pauperum manibus, quæcunque volueris: nihil hac terrâ pinguius. S. Chrysof. hom. 22. in Acta.

Qui pecunias servat, non est earum dominus. Quòd si, ut augeantur, servas; ea profectò optima ratio augendi, in omnes distribuatur. Neque enim sine sumtu lucrum, neque divitiæ sine largâ effusione, proveniunt. Cujus rei argumentum in secularibus rebus videre licet: siquidem mercator, & agricola; ille pecunias, hic semina, profundit. Mercator navigando pecunias in multos impendit, ut deinde lucretur; agricola, semina in terram jaciens, aliquid dies labore exercetur, ut plus inde accipiat. S. Chrysof. hom. 18. in Joan. 1.

Noli pecuniarum respicere sumptum, sed magis eum, qui ex illo sumptu est, proventum. Si enim, qui seminat, gaudet, tamen in incertum seminet; multò magis qui cœlum, quasi agrum colit. Idem ferm. 21. in ep. ad Roman. c. 12.

Ars omnium artium quæstuosissima, eleemofyna. Id hom. 33. ad pop. Antioch.

Felix est illud horreum, & omnium fructuum multiplicatione dignissimum; de quo egentium, & debiliū, satietur esuries; de quo relevatur peregrini necessitas; de quo desiderium fovetur infirmi. S. Leo f. 5. de jejuniis.

Si quis crederet, aliquam esse terram, vel regnum, ubi calix aquæ frigida valeret sibi mille mar.

marchas; libenter portaret illuc. Sed certò in regno cœlorum quantitas mercedis multò plus excedit parvitatem meriti nostri. S. Bonaventura f. 3. D. Septuag.

Quid est temporalia aggregare, nisi lutum cumulare. Sicut enim in luto, quantò cumulus maior est, tantò periculosior; sic divitiæ congregatæ gravant; sed dispersæ juvant. Sicut lutum, si congregetur, fœtorem generat; sed si dispergatur super terram, eam fœcundat, &c. Idem f. 23. Dom. infra Octav. Nat.

Eleemosyna sicut semen: semen debet abscondi, eleemosyna occultè dari. Eccli. 29. 15. *conclude eleemosynam in corde pauperis.* Semen videtur perdi, cum potius renoveretur; sic eleemosyna videtur amitti, cum datur; quæ tamen tunc optimè servatur. Semen cum fœnore surgit; ita &c. Semen sustinet molestias multas, gelu, &c. Sic misericors sustinet omnes necessitates pauperum. Id. diat. fal. c. 16. de Eleemos.

§. VIII.

Eleemosyna necessaria, utilis, ad consequendum cœlum.

Ex Veteri, & Novo.

Mitte panem tuum super transeuntes aquas &c. Ecclæ 11. 1. Aliqui appositè censent, esse metaphoram à mercatoribus, frumenta, & panes, transmittentibus in exterarum regiones, lucri causâ. q. d. Sicut mercator panes, & grana, per naves transvehit in alias oras, ut ea ibi carò vendat; itaque ingens lucrum deum reportet: Sic & tu mitte panes, & opes tuas, in pauperes. Sis Prov. 31. 14. *navis infitoris de longè portans panem.* Pauperes sint naves, per quos eleemosynas in cœlum præmittas. Hæ naves nunquam patiuntur naufragium. Cornelius hic. Lazarus sibi compatiemem haberet dives, si deciduas micas præbuisset. Naxerain Jos. 15. §. 44.

Da partem septem, nec non & octo. Ecclæ 11. 2. S. Gregorius l. 35. mor. c. 7. analogicè sic explicat: per septenarium numerum, hoc, quod septem diebus agitur, tempus præsens expressit; per octonarium verò vitam æternam designavit. Aci apertè diceret; sic dispensata temporalia, ut appetere non obliviscaris æterna. Hinc est, quod quindecim gradibus templum ascenditur. Ezechiel. 40. 26. 31. ut ex ipsa ejus ascensione discatur, quatenus per septem, & octo, & temporalis sollicitudine dispensetur actio, & provide mansio æterna requiratur. Apud Cornelium hic.

Redde debitum tuum. Ecclæ 4. 8. Eleemosyna vestigial nostrum est, ut transeuntibus demus, veluti nos transeuntes sedentibus in via. S. Hieron. hic. Ergo hac lege divitiæ divitibus dantur; & hac lege eas in cœlum inferre conceditur; ut scilicet vestigial pauperibus tribuant: quod si non faciunt, omnes facultates perdent. Pinna hic Ethol. 49.

Ante faciem tuam justitia tua. Il. 58. 8. Hugo Card. id est, eleemosynæ tuæ, & opera tua bona. Eleemosyna enim est velut præcursor

hominis in curiam cœlestis regis, ut præparet locum facienti.

Venite benedicti Patris mei, possidete. Matth. 25. 34. Quid percipite? Regnum. Pro qua re? *servi, & distis mihi manducare.* Quid tam vile? quid tam terrenum? quàm frangere panem esurienti.

Tanti valet regnum cœlorum! Frange esurienti panem tuum, & egenum sinè rectò induc in Domum tuam. Si videris nudum, vesti. Si non habes facultatem frangendi panem &c. da calicem aquæ frigidæ; mitte duo minuta in gazophilacium. Tantum emit vidua duobus minutis, quantum emit Petrus relinquens retia; quantum emit Zachæus dando dimidium patrimonium. Regnum Dei tantum valet, quantum habueris. S. August. in Pl. 49.

Facite vobis amicos &c. Luc. 16. 9. Qui urbem munitam vi expugnare non valent, murorum custodes donis, magnâque pecuniæ copiâ, corrumpunt; ut noctu aliquam urbis januam patefaciant. Unde appositè illò verbò usus est, *cum defeceritis.* q. d. cum aliter obtinere hanc urbem non poteritis, ad eleemosynæ artes, piosque dolos, confugite: pauperes enim manum vobis porrigent, & cœlum patefacient. Incert. Auth.

Ecce dimidium bonorum meorum &c. Luc. 19. 8. q. d. qui hucusque hujus vitæ temporalis tantum curam habui, omnia bona in præsentem vitam asservabam, immemor futuræ: nunc autem duplicem vitam agnovi; præsentem unam, alteram futuram. Unde partitâ re familiarî, dimidium bonorum meorum in usum præsentem asservo; dimidium verò in vitam futuram per manus pauperum transmitto, S. Chrysologus f. 54. Sicut iste ibi credit vivere, quia illuc transmittit sua; ita ille se ibi non credit esse victurum; quod sibi illic, quod habere debeat, nihil paravit. Pinna in Ecclum. Ethol. 212.

Ex Patribus, & aliis.

Ante fores gehennæ stat misericordia, & neminem permittit in carcerem mitti. S. August. l. 50. hom. 30. In mercatibus nemo angitur sua pro mercibus dare: quantoque fuerint pretiosiores, tantò magis gaudet, ut quam accipit præcellentiore. At tu & aurum, & possessiones, distribuere; præterea lapidem, ac terram, pro æterna dare felicitate, gravaris. S. Basilus l. 2. in divites avaros.

Si alacri animò das aurum, ut equos possideas; cur id regnò Dei potius commutare suavis doles? simulque tantum abnuis donum mille sumptuum occasiones commemorando? Quid miser Judici respondes? parietes vestis, hominem non vestis? equis phaleris ornas; fratrem tuum laceris amictum pannis aspernaris? canes ad venandum pascis; esurientes non respicis? aurum in terram condis; egentes super terram non curas. S. Basilus ib.

Cibus egeni, Regni cœlestis est pretium; & largitor temporalium, hæres efficitur æternorum. S. Leo f. 4. de collect. eleemos.

Thesaurum suum condit in cælo, qui Christum pascit in paupere. Benignitate itaque in hoc, & dispensationem divinæ pietatis, agnosce. Idcirco enim te abundare voluit, ut per te alius non egeret. S. Leo f. 1. de Collect.

De terrenis cœlestia prodeunt; de parvis magna gignuntur; & temporale domum in prœmium transiit æternum. S. Leo f. 2. de jejuniis, sept. mensis.

Miserantur pauperum, qui sibi volunt parcere Christum. Faciles sint in elementa miserorum, qui cupiunt ad societatem pervenire Fidelium. -- Unde autem exigua ista impendia tantâ æstimari taxatione meruerunt? nisi quia pondera operum charitatis lance pensantur. Id. f. 4. de collect.

Est elemosyna nota cœli janitoribus; & contradicit nemo, sed omnes cedunt. S. Chrysost. hom. 36. ad pop. Antioch. Expellitur Virginitas, si elemosynam non habet. Id. hom. 34. ib.

Nihil prorsus ita nos eximere potest à gehenna ignis, atque largitas elemosynarum. Id. hom. 31. in Gen. c. 11.

Impossibile, impossibile est, etsi innumera faciamus bona, sine elemosynâ cœlestis regni vel vestibulum quidem attingere. Id. hom. 22. in Joan.

Domum in cœlis manus pauperum ædificant. Id. in illud Pl. 88. *quoniam dixisti, in æternum misericordia adificabitur in cœlis.*

Audite orantem prophetam, & dicentem: *Fovere, & reddite Domino DEO vestro.* Pl. 75. 12. Reddite, quod accepistis; accipite, quod non habetis. Quid est, quod dixi, reddite, quæ habetis? habes pietatem, fac pietatem. Habes nummum; compara cœlum: habes vestimentum; indue nudum vestimentum. Das hospitium; accipies mansionem in cælo. Vide, si est comparatio. Das res corruptibiles, das temporales; accipis æternas; das te dimissuras res, accipis in æternum possidendas. Id. hom. 11. c. 6. in var. loc. S. Matth.

Tanta est elemosynæ virtus, ut audacter alumnos suos introducat: nota siquidem est ipsis cœli janitoribus, qui januas Sponsi obtinent. Nec solum nota, sed & venerabilis. Et si quos cognoverit sui studiosos, cum magna illis fiducia introducet; contradicitque nemo, sed cedent omnes. Id. in ep. ad Philipp. in argumento epistolæ.

Mercatura, negotiatioque, cœlum est; atque ipsi pigritamus. Da panem, & accipe paradysum: parva da, & magna suscipe: da mortalia, & immortalia recipe. Id. hom. 9. de Poenit.

Præmittamus, fratres, thesauros nostros in cœlum; sint vectores pauperes, qui possunt sinu suo, quæ nostra sunt, ad superna portare. Chrysologus f. 7.

Da homo pauperi terram, ut accipias cœlum; da nummum, ut accipias regnum; da micam, ut accipias totum. Id. f. 8.

Amore pauperis DEUM suum regnum vendit: & ut emere illud omnis homo possit, frag-

mentum panis ponit in pretium. - Deus regnum suum fragmento panis vendit; quis excusare poterit non ementem? quem tanta vilitas conditionis excusat? Id. f. 41.

Manducat DEUS in cælo panem, quem perceperit pauper in terra. Si nobis in cælo misericordia sit patrona, nihil nobis nocebit in terra. Id. f. 42.

Si magnas elemosynas facitis, magnam domum habebitis. Sin autem; remittet vos ad hospitale miserorum, scilicet ad Infernum. S. Vincentius Ferrer. serm. de S. Thoma Apostolo.

§. IX.

Exemplum Elemosynariorum.

Cum facis convivium &c. Luc. 14. 13. S. Ludovicus Rex Franciæ quotidie 120. pauperes; qui eum ubique sequebantur; in festis verò 200. ad mensam adhibebat, eisque sæpe ministrabat, & pedes abluebat. S. Elisabetha filia Andree Regis Hungariæ quotidie 900. pauperes mensæ adhibebat. Cornelius hic.

Unusquisque vestrum per unam Sabbathi apud se seponat. 1. Cor. 16. 2. Id est, in primo die hebdomadæ, scilicet Dominicâ. Nota: unam, id est, primam: Hebraismò enim ponitur, numerus cardinalis pro ordinali. Secundò: Sabbathum hic idem est, quod hebdomada. Dominicâ itaque conveniebant Fideles in Ecclesia, & faciebant suas oblationes. Collectæ autem hic vocantur elemosynæ. Cornelius hic.

S. Osvaldus Rex, datis multis elemosynis cuidam, dum pranderet, petenti elemosynam unâ cum cibo scutellam dedit argenteam. S. Aydanus Ep. juxta eum sedens, Regisque manum tenens, dixit: nunquam putrescat manus ista, Quam etiam adhuc integram dicunt in signum elemosynarum servari. V. Beda de gestis Anglor. c. 9.

Alexander V. ex ordine S. Francisci, euectus ad Pontificatum, adeo liberalis in pauperes fuit, ut diceret: se divitem Episcopum fuisse, pauperem Cardinalem, mendicum Pontificem. Cornelius in Ezech. c. 34.

Carolus V. Imp. etiamnum adolescentulus, subinde crumenam in pauperes unò die deplevit septies. Dabantur autem ei unâ vice 40. floreni. Quin imò etiam quandoque flevit Carolus, quòd non posset dare omnibus alienâ ope egentibus. Laurentius Surius A. D. 1558.

In fame Burgundiæ Ecdicius Senator ad quatuor millia pauperum assidue aluit. Unde ad eum vox de cælo lapsa: Ecdici, qui fecisti rem hanc, tibi, & femini tuo panis non deerit in sempiternum: eò quòd obedieris verbis meis, & famem meam refectione pauperum satiaveris. Ità Gregorius Turon. l. 2. histor. Franc. cap. 24.

Leo Imp. cum adhuc privatus ageret, in itinere cæco cuidam stitenti dux viæ fuit, & potum quæsit: cumque diu non inveniret, B. Virgo voce cœlitus lapsâ aquam ei in luto monstravit; promissitque, quòd luto oculis cæci

ecce illud eum illuminaret: ac tandem imperium ei promisit. Baronius A. C. 457.

In Cœnobio quodam prisca consuetudo est, in triduo diebus triginta continuis vacuum defuncti locum eatenus honorare; ut quidquid cibi, potusque, appositum fuisset vivo, id omne apponatur mortuo; et eaque omnia mensa illata in pauperum casas abeunt. Drexelius de eleemos. p. 2 §. 3.

A. C. 1585. Uxorem domum ducturus civis Brunensis, vir dives, & eruditus, nuptias feliciter auspiciatus est. Nam, cum pro more sacris epulis prius accubisset, triduo post trecentos pauperes benigne admodum mensa excepit, quibus ipse, & sponsa, infervierunt. Sodalitas Parthenius l. 2. c. 12.

Ex urbe una Cambaja quinquaginta millia hominum abierunt ad fluvium Gangem; locumque se putat, qui in hoc flumine se laverit. Securos de salute se existimant, si impendente morte paucillum huius aqua biberint. Vir primarius, qui peregrinationem hanc obierat, ter in hoc flumine ponderavit matrem: semel argentò, secundo margaritis, tertio aurò; & hoc omne in pauperes erogavit. Ex historia relat. de regno Mogor.

§. X.

Eleemosyna varia motiva.

Memoria mortis.

Quomodo Joseph allicitur portionem cum inope dividere? Gen. 42. 13. *Alius non est super.* Mox iussit ministris, ut implerent eorum saccos triticò. v. 25. Escobart 3. Colloq. Chr. l. 2. Obs. 1.

Colligat unusquisque, &c. Ex. 16. 16. 19. Cur prohibet lex cibum in crastinum servari? ut sibi persuadeant, alterum eis non suppetere diem: unde non reservent, quod non ederint, sed pauperi succurrant. S. Paschasius lib. 4. in Matth. gradienti per desertum populo precipitur, ut singuli non amplius ad victum quotidianum, quam gomor unum colligerent; sic vivant quotidie, quasi morituri. Id. ibid.

Petit Elias famens à vidua panem; at illa: *Vivit Dominus &c. ut comedamus, & moriamur.* 3. Reg. 17. 12. Audiens Elias foeminam mortis memorem, opportunè sibi succurri petit: *Noli timere; sed vade, & fac &c.* v. 13.

Est, qui locupletatur parca agendo; & haec est pars mercedis illius, in eo, quod dicit: inveni requiem mihi; & nunc manducabo de bonis meis solus: & nescit, quod tempus prateriet, & mors appropinquet &c. Eccli 11. 18. 19. 20. Dupliciter hic dives errat: tum quia temporis breviteratem, & propinquum vitae finem, non attendit; tum quia dicit: *manducabo de bonis meis solus.* At dives, qui finem perpendit, non manducat solus, sed cum pauperibus. Job. 31. 17. *Si comedi buccellam meam solus.* Barradius t. 3. l. 4. c. 2. D. 8. Pent.

Fili, si habes, benefac tecum Eccli. 14. 11. *memor esto, quoniam mors non tardat.* v. 12. Optimum remedium, quod in

avaris notavit; optimum ad exequendum, quod precipit de eleemosyna, mortis meditatio. Oetanianus hic.

Cum defeceritis. Luc. 16. 9. Sicut ex puppi, id est, sine navis, navis ipsa bene gubernatur; sic ex puppi, id est, sine villicationis consideratione, recte opes administrantur. V. Beda hic: qui sedulo finiendae villicationis, ac rationis reddendae, tempus praeviderint, facile terrenorum omnium delectationes, & dilectione, nudati; plus sibi de amicis conquirendis in futuro, quam divitiis in praesenti colligendis, prospicere incumbunt. Barradius D. 8. Pent.

§. XI.

Varia praemia eleemosyna, & alia motiva.

Ex Veteri.

Num verè paritura sum anus? Gen. 18. 10. *Et ecce eris tacens.* Luc. 1. 20. Cur Zacharias, & non Sara, ob petum signum, punitur? promittitur filius Zachariae, & Sarae; & tamen, dum Zacharias de se dicit, quod sit senex, castigatur, non item Sara, dum ait: *num verè paritura sum anus?* Haec ante occupata fuerat in peregrinis recipiendis, ac eorum cibis parandis. Et quae in misericordiae operibus fuerat occupata, nihil mali poterat expectari: nam sicut aqua extinguit ignem, ita eleemosyna extinguit peccatum. Eccli 3. 33. Sylveira in Luc. 1. q. 27.

Voluit Deus Levit. 1. 5. 6. ut animal sibi offerendum non esset integrum, sed in frusta scissum. In quo significavit: se nolle homines in suis voluntatibus integros; nec eos, qui intactas omnes suas divitias habere volunt, absque omni earum cum pauperibus divisione: sed pios, & contritos, qui in multis dividuntur partes, in hospitalia, carceres, & alia pietatis opera. Diez Conc. 2. D. 21. Pent.

Mittant sibi mutuo partes epularum, & ciborum. Esth. 9. 19. Quod fit, quando subvenitur pauperibus per eleemosynas. Hugo Card. in Joan. 12.

Qui dat jumentis escam ipsorum, & pullis corvorum invocantibus eum. Pl. 146. 9. Singulariter pullis corvorum DEUS escam ministrat. Drogo Ost de Sacr. Pass. putat DEUM solvere corvorum filiis, quod Elias aliquando patres praestiterant. Apud Naxeram in Jol. 13. §. 39.

Cognovi, quod non essent melius, nisi latari, & facere bene in vita sua. Eccl. 3. 12. Vatablus: cognovi, quod nulla sit hominibus felicitas in eis; nisi ut gaudeant, & beneficiis afficiant proximos. Aptè nescit haec duo, scilicet latari, & benefacere: ut indicet, non esse veram laetitiam, nisi in benefaciendo; adeoque causam verae laetitiae esse, bene semper agere. Cornelius hic.

In risum (ita legendum cum Hebr. & Roman. non in risu, ut alii legunt) *faciunt panem, & virum.* Eccl. 10. 19. Chaldaeus vertit: *Hilares panem faciunt iusti, ad educandos pauperes, & fame confectos; vinum quoque*

quod, quod sitientibus miscet, illis delectationem futuro seculo afferet. Cornelius hic.

Sicut in sereno glacies, solventur peccata tua. Eccli 3. 17. Glacies peccatum designat, serenitas eleemosynam, ut Jansenius explicat. Sicut enim serenitas, & solis ardor, nivem, & glaciem, dissolvit, sic eleemosyna gratiam DEI impetrans delet peccata. de Tuffo in Ecclesiastico hic.

Peccata tua eleemosynis redime. Dan. 4. 24. Cur Daniel ad expianda scelera, non orationem, non jejunium, sed eleemosynam suavit? Rex Nabuchodonosor jam annis 37. voluptuosam vitam duxit; adeoque aegre persuaderi potuisset operosior poenitentia jejuniorum, vel orationum. Quia vero grandes collegerat thesauros; non difficile potuit videri, aliquam inde partem decerpere in egenos. Drexelius in Daniele c. 11. §. 1.

Habacuc illasus stetit inter leones, Dan. 14. 35. Nihil mirum: quia officia pietatis exercebat. Mendoza in 1. Reg. 9. sect. 3.

Ex Novo.

Sicut dedit Christus Apostolis, Marci 6. 41. ut darent turbæ; sic donat divitibus, ut donent ipsi pauperibus. Barradius hic.

Quid faciam? Luc. 16. 3. Negatio harum duarum viarum vivendi, scilicet vel labore, vel mendicitate, significat consilium hominis de æterna vita non querenda labore jejuniorum, nec mendicitate orationum. Et verè, cum comminatio mortis adest, jejunare non valemus; & orare erubescimus, consilii malæ vitæ totius: nulla enim suppetit ratio, quod exaudiamur. *Sic, quid faciam.* Consilium optimum inest, deliberando tertiam viam, scilicet eleemosynarum. Cajetanus hic.

Et Lazarum in sinu ejus. Luc. 16. 23. Abrahamus pauperem in sinu collocat: ut ostendat, sibi esse æqualem circa eleemosynas. Pauperimus enim homo potest Abrahamum munificentissimum erga pauperes imitari. S. Chrysostomus hom. 14. in Jo. probat Filii cum Patre æqualitatem ex eo, quod dicatur Filius in sinu æterni Patris esse. *Qui est in sinu Patris* Joan. 1. 18. Sic Lazarus. Sed quomodo pauper potuit Abraham liberalitatem imitari? Certè pauper tribuens micam, vel aquæ poculum, aut saltè affectum, potest cum munificentissimis comparari. *Beati pauperes, quoniam ipsorum est regnum cælorum* Matth. 5. 3. At verò, *Venite benedicti Patris mei, possidere regnum cæli.* Matth. 25. 34. Quomodo regnum cælorum potest esse pauperum, si paratum iis, qui pauperes cibant, potant, operiunt? Parvam illam, quam impendere possunt, portionem, DEUS accipit pro augustissima munificentia. Escobar t. 6. parab. Chr. Obs. 3. hic.

Dives in Inferno Luc. 16. 24. rogat Abraham, ut sibi mittat Lazarum. Alii multi iusti erant in sinu Abraham; petiit tamen præ reliquis illum: quod sciret, licet seriùs, pauperes divitum esse refrigerium. Stella p. 1. cap. 51.

Mortuâ Tabithâ, seu Dorcâ, beneficiâ in pauperes, Act. 9. 39. adfuit S. Petrus; & circumsteterunt illum omnes viduæ scilicet, & ostendentes ei tunicas, & vestes, quas faciebat illis Dorcas. Quid Petrus; fulus in preces, illam mox suscitavit. Mendoza in 1. Reg. 10. sect. 3.

Sciò abundare. Philipp. 4. 12. Qui non solus possidet, quod accepit, sed cum indigentibus misericorditer dividit, ille scit abundare. S. Anselmus hic. *Erat Abraham dives in possessione auri, & argenti.* Gen. 13. 2. S. Chrysologus l. 121. Abraham opes non habere, sed prorogare, gestiebat; sciens, se non incubatorem, sed dispensatorem, divinæ positum esse largitatis.

Ex Patribus, & aliis.

Minuitur census, sed augetur iustitia. Ladas mercatorem, qui vendit plumbum, & acquirit aurum; & non laudas mercatorem, qui erogat pecuniam, & acquirit iustitiam: illud minuitur, quod relicturus es; illud augetur, quod in æternum possessurus es. S. Augustinus in Ps. 111.

Qui iram iudicis districti, quam peccando meruit, placare desiderat, eleemosynas det pauperibus. S. Hieronymus ep. ad Nepotianum.

Si faucibus, & morbos corporales depellere cupientes, nullis facultatibus parcimus, etiam si indusium dividendum sit, ut ab infirmitate illa liberemur; multò magis animæ infirmitatem, & gravissima peccatorum vulnera curaturi per eleemosynam, cum summa alacritate eam exerceamus. S. Chrysost. tom. 6. serm. 1. de Verb. Apost.

Quæ sunt animæ indumenta? eleemosyna, & largitas in pauperes: hoc enim maximum animæ vestimentum est, hoc clarum illius indumentum. Id. hom. 21. in Gen.

Nihil sic continet, & accendit, ignem spiritus, ut hoc oleum largum, quod effunditur. Igitur quando videris pauperem Fidelem, arripe eum videre putes. Id. hom. 20. in ep. 2. ad Corinth. c. 9.

Poenitentia sine eleemosynâ mortua est; & sine plumis nequit volare poenitentia, pennas eleemosynæ non habens. Id. hom. 5. de poenit.

Quemadmodum oleum efficit, ut athletæ elabantur è manibus adversariorum; ita etiam eleemosyna facit; ut, qui ea utuntur, declinent, & effugiant dæmones. Id. in Ps. 40.

Sunt ratione præditæ hirundinis, quæ rationabile animarum ver annuntiant. Id. hom. de decem virgin. q. d. quoties pauper in domum tuam venit, dicas: DEUS me amat; gratias illius ver mihi advenit. Did. Niss. f. 5. D. 3. Quadr. §. 2.

Non videbit diem malum, qui dies bonos habere pauperem fecit. Videbit diem malum, qui diem iudicii sine advocacy paupertatis intraverit. Sine causâ accusant peccata, quem pauper excusat. S. Chrysologus l. 14.

Divitiæ opes dictæ sunt, quia usui sunt hominibus; & opem, atque auxilium, afferunt; non

non autem quod detinenda sint. Theophylus in c. 10. Marci.

A. C. 1500. Lusitana mulier Eboræ ad extremum perditâ, quadraginta quinque annis in omni flagitiorum ceno volutata, sceleribus addidit pactam dæmoni servitutem. Adstiterat mendico morienti, eique se liberalem, ac sedulam, præstiterat. Paucis post diebus imaginem defuncti conspiciere visa est, & audire hæc verba: eleemosynas tuas in DEI conspectum tuli, ejusque clementiam exoravi, ut pro iis referatur gratia. Ipsi nunc permissu ad te venio, & hortor: age pœnitentiam, exomologesi culpam elue. Cum monita non recipierentur, eadem vox iterum, ac tertio, auribus illapsa; non modo spem veniæ, sed & viam ostendit. Drexelius de eleemol. p. 3. c. 5. §. 6.

B. Joannes de DEO pecuniarum inopiâ pressus mercatorem adit sub prandium. Molestus illi, & uxori, mendicus petit triginta sibi aureos commodari. Cui mercator, quem mihi dabis fidejussorem recipiendæ solutionis? Dominum hunc respondit Joannes, pueri JESU imaginem proferens; quem tales ad usus semper gestabat: e cujus vultu tam splendidos emicerradios mercator vidit; ut, qui parvi Joannem hætenus fecerat, non tantum, quod rogabatur, concesserit, sed etiam, uxore mortuâ, ad pedes Joannis se abiciens, se cum omnibus facultatibus obtulerit ad obsequia infirmorum. Bollandus 8. Martii.

§. XII.

Arguuntur parci, tenaces.

TOLLITE INAURES AUREAS &c. Ex. 32. 2. Si Aaron hoc aurum in eleemosynas, aliâve piâ molitionem, petivisset; cunctatores haud dubiè habuisset: fortassis vix in aures pauculas, aut nullam, accepisset. Ad consilandum idolum liberaliter fuit aurum. Itâ passim in orbe res geritur. Ad aucupium honoris satis est auri; ad illicitum voluptatis non deest moneta; ad vestium luxum pecunia in promptu est, ad convivorum ganeam nummi copiosè fluunt: ad dandas eleemosynas nihil æris superest. Drexelius de eleemol. p. 3. c. 7. §. 3.

Abimelech ingressus est domum regis, quæ erat sub cellario, & tulit inde veteres pannos, & antiqua, quæ computruerunt, & submisit ea ad Jeremiam in lacum per funiculos. Jerem. 38. 11. Putridos centones invenit in aula regis; à qua etiam miseriæ non absunt. In domibus magnatum multa computrescunt, quæ cum magno merito dari poterant pauperibus. Escobor in Gen. 47. Illustr. 276.

Ullulæ quercum Basan. Zach. 11. 2. Chald. *Ullulæ sarrapa provinciarum*: quasi inter homines idem sit vir dives, quod inter arbores quercus: quippe quercus frugifera est; sed suis alendis, non hominibus. Sic divites, instar quercus, canibus, & equis, alendis invigilant. Bæza t. 2. l. 10. c. 8. §. 3.

Unde illos quis poterit saturare? Marci 8. 3. Cum Dominus pascere vellet turbam, Discipuli difficultatem opponunt. Sic ei, qui eleemosynam largiri vult, obtendit

Polyanth. Sacr. Tom. I.

natura difficultates: Unde poteris pauperes pascere? qui familiæ alendæ necessaria non habes. Si pauperi eleemosynam dederis, pauper ipse fiet, & familia. At verò si ludere; si voluptati, gulæ, servire vult; facilia reddit omnia, amplamque pecuniam repræsentat. Barradius D. 6. Pent.

Qui habueris substantiam, & clausuram &c. 1. Jo. 3. 17. Sacculus noster cor nostrum est. S. Petrus Dam. f. 21.

Ex Patribus, & Aliis.

Quid faciam? ubi recondam? iisdem cruciatibus pro sollicitudine facultatum, quibus pauper pro egestate, torquetur. S. Ambrosius l. 81. de hom. div.

Quò ore, quæso, quâ impudentiâ, panem de cælo accipientes nos, panem de terra non damus fratribus? Id. ib.

Quid respondebis Judici tuo, qui parietem vestis, hominem nudum finis? qui equos ornas, fratrem in turpi amictu contemnis? qui frumentum putrefcere sinis, esurientes non nutris? Qui non aperuisti domum, repudiaberis à Regno; Non dedisti panem, non accipies vitam æternam. S. Basilus serm. 2. in divites.

Væ eleemosynas, & pietatis opera non exercenti: nulla namque, nulla venia est eleemosynas non exercenti. S. Greg. Naz. hom. 4. in ep. ad Ephel.

Quidam plus dant canibus, quàm pauperibus. S. Bonaventura serm. 5. D. 2. Quadrages.

§. XIII.

Damna, & pæna, tenacium.

NON defrauderis à die bono, & partem cula boni domi non te pratereat. Eccli. 14. 14. Aliqui legunt, *boni diei*. Basilus Imp. inter alia capita exhortationum ad filium Leonem dictata tom. 5. Biblioth. SS. P. P. eum diem tibi periisse exultimato, in quo nemini benefeceris, pro beneficiis, quæ à Deo illâ die acceperis. Cornelius hic.

Pater Abraham! Luc. 16. Ideò rogans dives non auditur in tormentis, quia orantem pauperem non exaudivit in terris. S. Hieronym. hom. de divite. Ille dives, ante cujus januam jacebat pauperrimus ulcerosus, non est dictus raptor alienorum. *Dives*, inquit, *erat*; non dixit, pauperum oppressor; non dixit, rerum alienarum raptor, non pupillorum spoliator, non viduarum persecutor; nihil horum: sed, *erat quidam dives*. Quid magnum est? dices: de suo dives erat. Si vis audire crimen divitis illius, noli amplius quærere, quàm audis à veritate. Dives erat, indutus purpurâ, & byssò &c. Quod ergo ejus crimen? jacens ante januam ulcerosus, & non auditus: hoc enim apertè de illo dictum est, quòd immisericors erat. Propter hanc solam inhumanitatem, quâ contemnebat pauperem ante januam suam jacentem, nec congruè, dignèque pascere; *mortuus est, & sepultus in Inferno*: Desideravit guttam, qui non dedit

Uuu

micam.

micam. S. Augustin, l. 19. de Verb. Apost. Dives, qui parvipem pauperem in bonis presentibus audire contempsit; in futuris malis compatiens pauperem non meruit invenire. S. Chrysologus l. 66. Sibi uni infelicitatem amavit, ut flammam solus sustineat. Invenisset in calamitate remedium; si in infelicitate admisisset consortium. Naxera in Jos. 1. §. 55.

Majores nostri ideo copiis omnibus abundabant, quia & DEO decimas dabant, & censum Cæsari debebant. Modò autem, quia DEI recessit devotio, Cæsaris accessit additio: hoc enim tollit fiscus, quod non accipit Christus; hoc barbaris datur, quod pauperibus non erogatur. S. Fulgentius serm. de eo, cui uberes ager attulit fructus.

Egreditur de Ecclesia Christianus, & surdis auribus precantem pauperem præterit: ita nos DEUS exaudiet obsecrantes; ita inter pericula imminantium barbarorum auxilio divino protegi merebimur. S. Gaudentius tr. 13.

Arbor ulmea significat hominem divitem in hoc Mundo. Sicut enim arbor illa sublimis est, & amœna, & humida; & tamen fructibus vacua: ita & quicumque dives sæculi hujus, quamvis sublimetur honoribus; tamen, si ad pauperem Christi, tanquam ad vitem, elemosynarum suarum brachia non extendit, à fructibus æternæ vitæ vacuus remanebit. Omnes divites timeant exemplum illius arboris infructuosæ, & sterilis; id est, illius, qui purpurâ, & byssò induebatur. Arbor enim amœna, & sublimis erat in Mundo; sed quia ramos misericordiæ non expandit ad Lazarum, flammam recipere meruit in Inferno: & ab illo petebat guttam, cui negaverat micam. S. Cæsarius hom. 24.

Attendant divites; qui satis probè se vixisse putant, si aliena non rapiunt, si licitis modis ditantur, si nemini injuriam faciunt, aut fraudem videant: quia, non dedisse, sufficit ad gehennam. S. Thomas Villan. Conc. 2. D. 1. Adv.

Avarus, ut Infernus, nunquam ait, sufficit. Mare terminos habet; nox item leges antiquas non egreditur. Solus avarus nullum circumscribit tempus, non terminum nescit, rerum successione non concedit; sed vim, naturamque, ignis imitando, omnia comprehendit, omnia pacitur. S. Basilus l. 2. in Avar.

Quæ nobis erit excusatio? cum ipse nobis quidem cælum polliceretur, nos nè panem ei exhibemus. Cum ipse tibi solem oriri facit, & omnis creaturæ ministerium tibi largitur; tu nec nudum induis, neque ei domum comunicas? Et quid ego solem, & creaturam, memini? Corpus suum tibi tradidit, & pretiosissimum sanguinem; tu nec potum das. S. Chrys. in Joan. hom. 76.

Exempla.

Refert Gregorius Turonensis de nauta, cuius omne navis onus, quod mandi potuit, in saxa est conversum; cum pauperi dixisset, se nihil, nisi lapides habere. Bollandus 4. Jan.

Antiochenus dives, incendio factus pauper, abiit ad S. Simeonem Scylitam, clamans: Domine, domus mea, & omnia, incensa. Cui Sanctus: quot solidos ibi habuisti? & ille ait, tria millia. Et Sanctus: cur non dicis veritatem? habuisti septem modios solidorum; & nunquam boni aliquid fecisti; non fratribus subvenisti; & modò quid quaris? illos solidos Domine. Respice fursum, ait Simeon; quid vides? cælum. Quantum altum est cælum, tam profunde intrarunt terram solidi tui. Bollandus in vita 5. Jan.

Consuetudo ad S. Theodosio Antiocheno Abbate introducta, ut in cœna Domini omnes pauperes, & pupilli, confluerent, & acciperent certam mensuram tritici, & vini, mediumque sextarium mellis. Magna autem, illò defuncto, erat sterilitas: suadentibus diu reluctatus Abbas fratribus nihil illò annò dedit. Apertis dein horreis totum germinasse vitum est; quare coacti illud in mare projicere. Tunc Abbas fratribus: quingentos modios daturi eramus; nunc verò quinque ferè millia modiorum tritici perdidimus. Quid lucrati sumus? Bollandus 11. Jan.

Duegenius Hispan. Speculo tristium c. 1. memorat virum ceterà modestum, sed adeo mendicis asperum, ut nec voces quidem rogantium æquis auribus toleraret; & eam ob causam in remotiori adium parte habitasse. Illuxit demum suprema dies; amplò funere in templum elatus est. Sacris funebribus operari coepit Sacerdos: quoties autem dicebat, *Domine vobiscum*, toties imago Crucifixi prodigiò luculentò visa manus clavis eximere, & digitos ambabus auribus ingerere: velut indignaretur preces pro defuncto fufas excipere. Cognitò penitus causâ, vox omnium erat: nemo preces pauperum repellat; surdus est Christus surdis; repulsus repellit.

§. XIV.

Elemosyna sint larga.

Colligite, quæ superaverunt fragmenta; & collegerunt & impleverunt duodecim cophinos. Joan. 6. 12. Cur voluit colligi frustilla panis reliqua? S. Basilus Seleuc. or. 33. Ejus, qui patrabat miraculum, virtutem exarhebat in lucem: nam si pro modo necessitatis dationem commensus fuisset, decoris illius gratia adulterata fuisset; nec is, qui fecisset, satis evidenter Dominus agnosceretur; quippe qui necessitati servisset. Nunc autem profusior, quam necessitas postularet, suppeditatio, auctoris potestatem testatorem facit. Hinc discere, dare pauperi, non solum pro necessitate, sed affluenter. S. Chrysost. in 1. Cor. 9. Si vel exiguum quiddam argenti exhibuistis, tanquam omnia vestra consumpleritis, commovemini: nescientes, quòd non dare, sed largè dare, id demum est elemosyna. Did. Niss. D. 2. Epiph. §. 4.

Totò igitur animò, totisque viribus, oleum affundamus lampadibus; idque largiter, ac indefinenter; ut hilare, ac largum lumen permaneat. S. Chrysost. tom. 6. serm. de Verb. Apost.

Bene.

Beneficiorum, quæ pauperibus conferuntur, mensura, debet esse immensitas. Blesensis ep. 20.

§. XV.

Eleemosynam junge orationi.

Non apparebis in conspectu meo vacuus. Ex. 23. 15. Vacuus autem intrat ante DEUM, qui veniens ad orationem nullam eleemosynam facit. S. Chrysost. hom. 15. in Matth. 6.

Salomon ad ingressum oraculi januas olivæ fecit 3. Reg. 6. 31. An non essent pulchiores cedrinæ? voluit Spiritus S. significare; ingressum orationis debere esse misericordiam. Ille namq; qui in pauperes misericors est, DEUM in oratione misericordem, & liberalem, inveniet. Diez Eleemosyna.

Quid faciam, cum resurrexeris ad judicandum DEUS? DEUS &c. Job. 31. 14. Si negavi, quod volebant, pauperibus? v. 16. q. d. quid exorabo, si comedi buccellam meam solus? Nonne erant in eo multæ virtutes aliæ, quæ in mediam poterat adducere? patientiam, fortitudinem, rectitudinem, simplicitatem? Qui sua pauperi viscera claudit, divinas sibi, suæque orationi, aures occludit. Sylveira in Matth. 6. q. 14.

In hominem similem sibi non habet misericordiam, & de peccatis suis deprecatur? Eccli. 28. 4. q. d. quæ audaciâ, quæ præsumptione, homo immisericors, & in similem sibi crudelis, poscet à Deo misericordiam; eamque non de uno, sed de multis, iisque gravissimis peccatis? Cornelius hic.

Confortate manus dissolutas, & genua debilia roborate. Il. 35. 3. hoc est, confortate manus, & ad eleemosynam elevate, quas avaritia ad terram depressit; genua roborate ad orationem. Diez oratio.

Frange esurienti panem tuum. Il. 58. 7. & v. 9. iunc invocabis, & Dominus exaudiet.

Et cum oratis. Matth. 6. 5. Post exhortationem operum misericordiæ, & charitatis fraternæ, quibus homo ad proximos suos virtuosè extenditur, docet Salvator de actu latriæ, per quem anima ad DEUM levatur, videlicet de oratione. Dionysius Carthus. hic.

Postquam Christum tantâ alacritate, & gaudio, receperunt, Matth. 21. 9. nē buccellam quidem panis ei ad manducandum dederunt. Multos videbis in Ecclesiis cum magnis rosariis, qui aliquot horas in oratione consumunt; postea verò in eandem illiberalitatem incidunt erga DEUM in suis pauperibus. Diez. D. Palmarum.

Quidam vir, qui erat claudus. Act. 3. 2. Cur ante orationem Petrus, & Joannes, dant salutem? S. Chrysost. præveniuntur precibus preces; rogantem claudum rogaturi antè audiunt, quàm precentur. Antè virtus ostenditur, quàm oratio ad Dominum præmittatur. Nam ex bono opere præmissio valentior fit oratio. Sylveira hic q. 3.

Polysanth. Sacr. Tom. I.

Quemadmodum solemne est, ut fontes præstō sint ante oratoria, ut adoraturi DEUM manus prius lavent, lotas inter precandum attolant; ita pauperes fontium vice ante fores collocarunt majores nostri; ut non aliter, quàm manus abluius aquâ, prius per beneficentiam abstersâ animâ, tum demum preces nostras offeramus. S. Chrysost. tom. 6. f. 3. de Verb. Apost.

Ignis est precatio; præcipuè cum à vigilante, & sobriâ, mente proficitur. Sed ignis iste opus habet oleo. Ceterum oleum, quod ignis hic fovetur, non aliud est, quàm eleemosyna. Id. ib.

Efficacissima est ad exorandum DEUM postulatio, cui pietatis opera suffragantur. S. Leo f. 6. de jejun. &c.

Frustra manus ad DEUM pro peccatis rogaturus expandit, qui non has ad viduam rogantem, beneficium collaturus extenderit. V. Beda. l. 1. in Marcum.

§. XVI.

Eleemosynam junge jejunio.

Cum jejunas, unge caput tuum. Matth. 6. 17. Ungit revera omnis devotus caput suum, cuius religiosum jejunium eleemosynæ uberitate pinguescit. S. Maximus hom. in die Cinerum.

Sicut verni flatus tota faciunt germina florere camporum; ita misericordia tota jejunii semina producit in florem: in coelestem messem totam jejunii facit fructificare virtutem. S. Chrysologus l. 8.

Jejunium finē eleemosyna, non est virtus, sed hypocrisis. Id. ib.

Quod anima est corpori, hoc misericordiam constat esse jejunio. Id. f. 41.

Jejunium non germinat, si de misericordia non rigetur: siccat jejunium misericordiæ siccitate. Quod imber terris, hoc jejunio misericordia est. Id. f. 43.

Alget jejunium, jejunium deficit; quod non eleemosynæ vellus tegit, quod non miserationis operit vestimentum. Quod est terris ver, hoc misericordiam scimus esse jejunio. Quod oleum lucernæ est, hoc jejunio pietas; quod diei sol, hoc misericordia noscitur esse jejunio. Id. f. 8. de jejun. & elemos.

Abstinencia est prima hominis medicina; sed ad plenam curam misericordiæ requirit expensas. Jejunium est sanctitatis hostia, sacrificium castitatis; sed finē misericordiæ incensò ad divinum non potest conspectum in odorem suavitatis ascendere. Id. f. 40.

Jejunium finē misericordiæ deficit; jejunium finē pietate jejunat; fames est avaritiæ, jejunium finē misericordiæ. Est ager cultus finē semine, finē miseratione jejunans. Quod est finē rege aula regia, hoc est finē largitate jejunium. Id. f. 42.

§. XVII.

Eleemosyna quando exhibenda?

Ante mortem benefac amico tuo. Eccli. 14. 13. Absque judicio recto facit, qui divitiis

Uuu 2

congre-

congregandis sedulo insilit, & has aggregatas non ipse pro redemptione animæ suæ pauperibus dispensat; sed aliis post se dispensandas reservat. S. Hieron. in Prov. 13. Talem carpit hic Ecclesiasticus, qui, dum vivit, parcus est, expectans horam mortis; ut testamentò leget pauperibus bona, quæ, dum viveret, cumulavit, ut iis ad luxuriam prodigè uti posset. Jansenius adfert vulgatum versum: da tua, dum tua sunt; post mortem tunc tua non sunt. Octavianus in Eccl. hic.

Non defrauderis à die bono. Eccli 14. 14. Lyrar. hoc est, festivò: tunc enim maxime elemosynæ faciendæ.

Lucerne ardentes in manibus. Luc. 12. 35. Lumen ante te, non à tergo feras; si videre cupis, quā viā gradiaris. Sunt multi, qui totā vitā nec buccellam panis elemosynæ dederunt, & vix aliud opus bonum fecerunt; quousque instante morte hæredibus præcipiunt, multa bona opera impleri & elemosynas erogari. Lumen ante te porta, id est, fac bona opera in vita, non à tergo. Mors vitam sequitur; & ita morieris, ut vixeris. Stella hic.

Hoc est illud coenaculum, ubi tunc Christus cum Discipulis orat; hinc ad montem olivarum exiit. Hinc & nos ad manus pauperum exeamus: ibi enim mons olivarum est. Olivæ quippe in domo DEI plantatæ, multitudo pauperum est: hinc stillat guttatim illud oleum, quò nobis tunc opus omnino erit. Hoc est, quod quinque illæ virgines habebant; hoc est, quò alteræ carentes perierunt. S. Chrysost. hom. 83. in Matth.

§. XVIII.

Quibus danda elemosyna.

Num. I.

Egentibus non habentibus.

NEc dimittatis quidquam de suppellectili vestra: quia omnes opes Egypti vestra erunt. Gen. 45. 20. Divitiæ dantur divitibus; ideo jubentur opes suas adferre, plures recepturi, quàm si suas in patria relinquerent. S. Bernardus in Apologia ad Guilielm. Abb. pecunia pecuniam trahit: quia nescio quò pacto, ubi amplius divitiarum cernimus, ibi offertur libentius. Non sic coeli princeps Matth. 19. 27. Ecce nos reliquimus omnia. Axioma Mundi: habenti dabitur. Luc. 19. 26. Regum diuissimo Salomoni quanta munera allata sint, lege 3. Reg. 10. 10. 25. Alvarez Illustr. 252.

Docuit Elifæus mulierem ponere oleum intra vasa vacua. Liquor in vas plenum infusus perditur. 4. Reg. 4. 3. Et CHRISTUS Luc. 14. 21. cæcos & claudos introduc. Hoc etiam ratio docet, ut terra arida conspergatur, & non aquosa; & non seminetur feminata. Sed heu divitibus plura dantur! Summa Prædicant. Elemosyna.

Num. II.

Egentis Religiosis.

Cucurrit in occursum eorum. Gen. 18. 2. Nescio, an tot officia hospitalitatis omnibus hospitibus exhibuerit Abraham; vix omnibus

vitulum tenerrimum attulit in cibum. Sed in his aliquid divinum, & celeste, agnoscebat. Et licet angelos latentes exceptit; agnovit tamen, viros esse justos, & pios, & Deo charos. Prima in Ecclesiasticum. Ethol. 26.

Non habuit Levi partem &c. Deut. 10.

9. Unam tribum Levi, quam ad sacra delegit, parte regionis privavit; reliquis omnibus tribus, quas à sacris arcuit, sortem, & partem, in terra promissa attribuit. Scilicet, notante Origene hom. 17. in Num. id egit Deus, ut quodammodo cogeret populum ad dandam elemosynam eis, quos Sacris addixit. Tam gratum ei est hoc genus liberalitatis. Idem ibid.

S. Augustinus in Pf. 102. advertit Eliam corvum 3. Reg. 17. 6. Angelum 3. Reg. 19. 5. 6. & viduam Sarephthanam 3. Reg. 17. 15. aluisse. Et prius per corvos, quàm viduam: nè quis pater, DEUM necessitate coactum, viros pios alendos ad divites mittere; non ob bonum pauperum, sed ipsorum divitum. Idem Ethol. 219.

Si bene feceris &c. Eccli. 12. 1. Elemosyna data Religiosis DEO gravior. Id. Ethol. 26.

Quandiu fecistis uni ex his fratribus meis minimis. Matth. 25. 40. Cuicumque pauperi elemosyna detur, Christo datur, qui in paupere est: præcipue tamen Christo datur; cum eis datur, qui divino cultui sunt mancipati, Fratribus, hoc est, perfectis viris, vel Apostolis. Illud enim pronomen *his* aperte demonstrat eos, qui proximiores sunt Christo. Id. ib.

Num. III.

Da verecundiis.

Booz Ruth 2. 16. non jubet Ruth dari spicas, sed suis messoribus ait: de vestra quocumque manipulis projicite de industria, & remanere permittere, ut absq. rubore colligat, & colligentem nemo corripiat. S. Chrysost. f. 9. bene ait, noli rubā canere: quia talis elemosyna hostilis est, non civilis; verecundiam pauperum non relevat, sed fatigat. Sylveira in Matth. 5. q. 2.

Beatus, qui intelligit super egenum, & pauperem. Pf. 40. 2. Ad quem intelligendum sollicita benignitate vigilandum est; ut, quem modestia tegit, & verecundia præpedit, invenire possimus. Sunt enim, qui palam polcere ea, quibus indigent, erubescunt; & malunt mileria tacite egestatis affligi, quàm publicā confessione confundi. S. Leo f. 4. de elemos.

Misereor super urbem. Marci 9. 1. 2. Abul. in c. 15. Matth. q. 103. misereor eis; quasi dicat: ipsi non petunt panes, sed erubescunt.

Vinum non habent. Jo. 2. 3. Compassa est verecundia sponsi, ac sponsæ, & indigentia convivantium piissima, affectuosissima, atque dulcissima, Virgo. Dionysius Carthus. hic.

Extat in templo arcula, quam præsepe appellare consuevisti; ad hoc unum parata, ut iis pauperibus, qui pudore deterrentur, nè palam mendicent, inde succurratur. In eam ergo poterit unusquisque veltrum, quoties, & quantum, voluerit, immittere. Placeret autem, ut nunquam ille dies, quò verba ad vos facio, prætermitteretur. Olorius l. 2. orat. 4.

Narrat

Narrat Brœtus ex Francietto in additionibus ad vitam S. Zita Neapoli Anno 1608. Vidua, quæ cum unica filia jam nubili adeo acerbam patiebatur penuriam, ut, fami sedandæ, jam pulvinaria vendiderit, & filiam prostituere decreverit; quam in hunc finem stimulabat. Filia pudicitia amans eam abegit, Dei providentiam non defuturam, allegans: & parumper secedens cincinnos aureos præcidit, matrique venales eos foris offerret, dedit. Mater egreditur hæc filia aurea manu gestans. Quæ dum quidam famulus, ei forsan obviis, conspexit; venustate eorum captus, hero suo gratificaturum se sperans, viduam ad herum ducit. Herus, visâ illâ bellâ comâ, quærit: cuiusnam sit, an forsan alicujus Religiosæ? Vidua rei seriem aperit, esse filia suæ; quæ potius cincinnos, quam Deum, perdere elegisset. Obstupefactus re tam insolitâ, cum pingui eleemosyna eam dimittit; famulo mandans, eam sequeretur, veritatem exploraturus. Re ita compertâ, ipsemet filiam invisit; miransque non minus virtutem insignem, quam egregiam indolem, optimâ dote eam instruxit; aliosque nobiles hoc factô movit, ut Sodalitatem instituerint; cuius pietate puellæ pauperes dotarentur. Quod adeo feliciter successit, ut duobus primis diebus duo millia scutorum in opus tam sanctum collata fuerint. Juglaris Conc. 22.

§. XIX.

Non discute indigentiam, merita &c.

Quos cum vidisset, cucurrit. Gen. 18. 2. Cum Loth, & Abraham, nihil de meritis mendicantium discuterent, Angelos hospitio suscipere meruerunt. Gen. 19. 1. Eleemosyna sepe in Scriptura comparatur semini: nam, qui seminat, nullô discrimine grana jactat; nihil curans, quò ordine grana decendant. Sic dans eleemosynam nihil cogitat de egenorum vel virtute, vel indigentia, aut dolis. Pinna in Eccl. Ethol. 47.

Dum Deus civitates refugij occisoribus in voluntarijs tutandis adscriberet, ait: *stabit ante portam civitatis, & loquetur senioribus urbis illius, ea, quæ se comprobent innocentem; sicq. suscipiet eum; & dabunt ei locum ad habitandum.* Jos. 20. 3. 4. Tepida est misericordia, quæ nimis discutit causam. Alijs in rebus pati errorem, prudentia est nebula; in hac securissimè erratur. Nam magnum misericordiae elogium miserendi causam non citare ad severum judicium. Petit quis, egestatem mentitus, eleemosynam; si subvenieris, non amittis meritum. Naxera hic §. 8.

Credidit Naaman Syrus mendaci Giezi, dum diceret: *Dominus meus misit me ad te, dicens: modo venerunt ad me duo adolescentes de monte Ephraim ex filiis Prophetarum; da eis talentum argenti, & vestes mutatorias duplices.* Naaman ligavit duo talenta argenti in duobus sacis, & duplicia vestimenta. 4. Reg. 5. 22.

Bonum est te sustentare justum; sed & ab illo (impio, de quo sermo processit) ne subtrahas manum tuam. Eccl. 7. 19. Genuinè explicat S. Hieron. Alcuinus, Titelman. &c. q. d. bonum est, sapientes, & justos, ope, & opibus, sustentare; sed à stultis quoque, & impijs, ne subtraha manum, & beneficentiam tuam; quia, qui timet Deum, nihil negligit; sed omnes occasiones bene agendi, & bene faciendi captat; ut imitetur Deum; qui solem suum oriri facit super bonos, & malos. Matth. 5. 45.

Non exaspere pauperem in inopia sua. Eccl. 4. 2. Licet sanè magistratibus mendicorum dolos detegere, egestatem mentientes, tanquam otiosos punire. At privatis hominibus hoc non licet; sed cuius, & quòvis prætextu eleemosynam petat, dare. Pinna hic Ethol. 47.

Si benxiseris, scito, cui feceris. Eccl. 12. 1. Id est, juxta Hugonem, & Carthuf. in paupere nihil aliud requiras, quam Christum, qui sub pauperis persona latet: sic enim fiet, ut omni petenti dones. Id. hic.

Qui recipit prophetam in nomine propheta &c. Matth. 10. 41. Ne tamen quis putet; ad excipientem pertinere, an hospes verè Propheta, vere justus sit; subdit: *quicumq. potum dederis uni ex minimis istis &c.* Id est, cavete, ne de meritis mendicantium sitis solliciti; nam, licet contigat, eleemosynam dari homini immerito; misericordia tamen in illum collata præmiò non carebit. Id. ib. Nota: in nomine, non in re, q. d. non discutias, an is, qui à te eleemosynam petit, reipsâ pauper sit. Sufficiat tibi, si nomine sit talis, & pauperem se dicat; integra tibi merces manet. Id. ib.

Quamdiu fecistis uni ex his fratribus Matth. 25. 40. S. Chrysost. hom. 41. in Matth. ait, Dominum ideo in paupere delitescere; ut omnem viam obturaret divitijs, ne male verbis pauperes excipiant. Quis enim audeat probris egenos lacerare, quos audit personam Christi Domini gerere?

Esurivi enim, & dedistis mihi manducare. Matth. 25. 42. Cur in supremo Judicio maxime discutienda misericordia? Rationem reddit S. Chrysost. hom. 21. in 1. Corinth. tune à mendico pænè mortuo rationem efflagitas? & metuendum istud, & horrendum Christi judicium non formidas? q. d. vult Deus, ut causa de misericordia usque in ultimum judicium reservetur. Id. in Eccl. 4. Ethol. 47.

Vidit illum pater, & misericordiâ motus est. Luc. 15. 20. Non dixit, unde venis? unde venisti? ubi sunt, quæ tulisti? quare tantam gloriam tantâ turpitudine commutasti? sed, *civis proferre stolam primam &c.* videtis, quia delicta non videt vis amoris. S. Chrysost. f. 3.

Ut cum defeceritis, recipiant vos in aterna tabernacula. Luc. 16. 9. Non architectorum, sanè, aut operariorum, magna nobis fuerit cura. Pauperum manus hujusmodi domos construunt; claudi, & esurientes, illos ædificant. S.

Uuu 2

Chry.

Chrysost. hom. 7. de poen. q. d. sicut ille, qui operarios conducit ad ædificandam domum, non discutit personas; sed quemcumque petentem conducit; nec curat, an pulcher, an nobilis sit? dives, an pauper? Sic, quis eleemosynis datis domum sibi in cælo ædificandam nititur &c. Id. Abraham non interrogavit tres viros: qui quis? aut, unde venitis? aut, qua de causa? Gen. 18. 2. Nec Rebecca Gen. 24. 46. Pinna in Eccl. c. 12. 1.

Cum essemus apud vos, hos denuntiabamus vobis: quoniam si quis non vult operari, nec manducet. Thessal. 3. 10. Hanc legem contra otiosos condidit Paulus; subdit autem v. 13. Vos autem fratres nolite deficere benefacientes. q. d. licet pauperes monuerimus, ne quis sibi eleemosynam victum pareat, qui laborando sibi sufficere potest; alii etiam pro divitibus legem condo: vos autem fratres &c. q. d. vos autem, qui eleemosynam datis; nihil curate, an verè pauper sit? an specie tenus? sed omni petenti eleemosynam date. S. Chrysost. hom. 36. in Matth. sed multa, inquis, mendacia, multas fabulas, pauperes fingunt. Ego verò hac etiam de causa majori misericordia moveor; cum in eam necessitatem homines incidisse videam, ut impudentissime mendacis vivere cogantur. Pinna supra citatus.

§. XX.

Non rogatus succurre.

Potestne est aliquis, qui remanserit &c. 2. Reg. 9. 1. querit David. Sic Christum dives amans, Christi pauperes querit, ut in illos misericordia utatur: cum facit convivium, vocat pauperes. Barradius t. 3. l. 3. c. 12. D. 16. Pent.

Misericordia motus super eam. Luc. 7. 13. Ut sol ultro, nec rogatus, suum præbet splendorem; sic Christus viduæ suum præbuit auxilium. Apoc. 3. 20. Ecce sto ad ostium, & pulso. Barradius t. 2. l. 8. c. 6. D. 15. Pent.

Quid mihi, & tibi, est mulier? Jo. 2. 4. Cur ad speciem durius eam affatur? S. Chrysost. hom. 20. in Jo. alia præterea afferri potest causa, ne qua suspicio oriretur, (scilicet Mariæ precibus non sponte proptiâ, ad miraculosam munificentiam fuisse inductum) non quia & preces displicent; sed quia liberalitatem suam manifestari intendebat; quæ gloriosius ostenditur, cum preces antevertit. de Castillo. Illat. 29.

Ecce quem amas, infirmatur. Jo. 11. 3. Non rogaverunt, ut veniret, & sanaret languidum; sed tantum, Domine, inquit, quem amas &c. amanti enim facis erat nuntiâsse. S. Rupertus l. 10. hic.

Discipuli autem, prout quisq. habebat. Act. 11. 29. Antiocheni hi non expectabant subsidium peti à fratribus, qui erant in Judæa; sed anticipatò non rogati, subsidium præbent. Sylveira hic.

Agabus significabat famem magnam. ib. Beda ait, Agabus interpretatur nuntius tribulationis.

Sol. Lem: Non exoratus exorior. Pinelli.

Molestum verbum est, & onerosum, & demissò vultu dicendum rogo, hujus faciendæ est gratia amico, & cuicumque, quem amicum sis promerendo facturus. Seneca l. 2. benefic. cap. 2.

§. XXI.

Eleemosyna sit occulta cum bona intentione.

Iussit ministris, ut implorent eorum saccos eritico. Gen. 42. 25.

Utrumque latus propitiatorij Cherubim tegant expandentes alas &c. Ex. 25. 20. Oleast. Summus benefactor est; & nihilominus testus: ut te doceat benefacere, & nol-le videri.

Conclude eleemosynam in corde pauperis. Eccl. 29. 15. Eleemosyna est sicut semen: semen debet abscondi, eleemosyna occultè dari. Sanct. Bonavent. dist. 34. c. 16. de elemos.

Cum facis eleemosynam, noli tubâ canere antere. Matth. 6. 2. Apud Judæos hypocritæ tubâ convocabant pauperes ad loca publica. Et licet dicerent, se hoc facere ad congregandos omnes, ne ex ignorantia quis emaneret; intendebant tamen, ut omnes quali ad spectaculum confluerent, scirentque quis esset eleemosynas erogaturus. Ita S. Pafchafius l. 4. in Matth. Rupert. Anselmus, Lyranus, Cajetanus. Sylveira hic. q. 2.

Spexit in cælum. Luc. 9. 16. Respice cælum, cum eleemosynam das: coelesti tantum Patri placere stude; hominum gloriam sperne. Barradius hic D. 4. Quadrag.

Perfecta est liberalitas, ubi silentiò quis tegit opus suum, & necessitatibus singulorum oculis subvenit. S. Ambr. l. 1. Offic. c. 30.

Apes, quando cerarum cellas intexunt, quando mel conficiunt, & dulci distillant nectare favos; non in publico opus exercent; sed sub villi cortice claustræ laborant: & inde postea gratia dulcoris erumpit in publico. Fac eleemosynam, absconde penes te. Sit intrâ te cella tua; ut, quod tu legis, ab alijs prædicetur. S. Laurentius Novariensis.

§. XXII.

Tu ipse da, non per alium; & de tuo.

Honora Dominum de tua substantia. Prov. 3. 9. Multi multa pauperibus, sed de aliena substantia, ac frugibus; quas vi, vel fraude, rapuerunt, tribuunt. V. Beda hic cap. 4.

Unus edificans, & unus destruens, quid prodest illi, nisi labor? Eccl. 34. 28. Genuine Rabanus, Lyra, Janfen. &c. hac referunt ad v. 23. puta ad dona iniquorum. Nota: iniquum offerentem dona Deo, esse unam personam formaliter; sed duas virtualiter. Nam aliqui expilant pauperes, pupillos opprimunt, u-furas exercent, fraudant: pro quibus onanibus se Deo

Deo satisfacere censent, per eleemosynas, quas dant pauperibus, & Religiosis; hoc fine, ut ipsi pro se orent, Deum pro peccatis suis placent. Hoc refellit hic Syracides. q. d. erratis, ô miseri, & cæci! quia donum in iniquitate persistentium non probat Altissimus. Est enim dona, & oblationes, in se bona, sanctaque sint, utpote actus virtutum; non tamen ob eas gratus est Deo, qui ea donat; si sit impius, iniquus, & in scelerata vita persistat. Rationem dat: quia quod ipse, ut pius, donando, & offerendo edificat, id est, rectè, benèque facit, aliisque dat virtutis exemplum; hoc idem, ut impius, & quasi alter à te pio diversus, suis sceleribus assiduus destruit. Rursus quod ipse, ut pius per se, vel pauperes, & Religiosos, quorum preces per eleemosynas deposcit, orat, & obsecrat, ut fiat; hoc ipse, ut impius, maledicit; & re ipsa orat, ut non fiat: dum DEUM suis sceleribus irritat, & ad vindictam provocat. Cornelius hic.

Frangite esurienti panem tuum. II. 8. 7. Rapinas largiri, furtum est, non liberalitas. Quam frequenter sacrilegium est, quod putatur religio. Oliva l. 9. Strom. hic.

Exiit qui seminat semen suum. Luc. 8. 5. Magnus princeps, ac Dominus, proprium semen diffundit, ex propriis rebus confert beneficia, non ex alienis. Sylveira hic.

Facite vobis amicos. Luc. 16. 9. Hoc aliqui malè intelligentes rapiunt res alienas, & aliquid inde pauperibus largiuntur; & putant, se facere, quod præceptum est. Intellectus hic corrigendus est; imò de tabulis cordis nostri omnino delendus. Nolo sic intelligatis. De iustis laboribus facite eleemosynas; ex eo, quod rectè habetis, date. S. Augustinus f. 35. de Verb. Dom. Credi potest, illos; quibus cum Christus loquebatur, divitias habuisse iniquas, & injustè partas, quæ dominis restitui non poterant: ideòque eos monuisse, ut egenis darent. Barradius hic D. 8. Pent.

Dimidium honorum meorum do pauperibus. Luc. 19. 8. Meorum, non alienorum: eleemosynam ex propriis donat; aliena dominis restituit, S. Chrysost. l. 54.

Unde ememus panes? Jo. 6. 5. Non consulit Christus Rex, an pecunia à paupere sit exquirenda; sed undenam ex propria penu possint emi panes in subditorum subsidium? Ideo Philippus, voluntatis Christi conscius, ad pecunias Apostolici marsupij (ex sententia probabili) recurrit: ducentorum denariorum summam exponens. Escobar mir. Chr. t. 1. Obs. 9.

Vide tit: Opera bona.

TITULUS VI. EPISTOLÆ S. Pauli.

Epistola nostra vos estis scripta in cordibus nostris. 2. Cor. 3. 2. Epistola salutis indicium est. Rectè ergo ait: quia salus Corinthiorum in corde erat Apostoli, & eorum, qui cum illo erant: semper enim de salute eorum cogitabant. Cum ergo in corde sunt Apostoli, & eorum, qui cum ipso erant; epistola sunt scripta in cordibus eorum: quia qui semper aliquis memor est, scriptus est in animo ejus. Sanctus Ambrosius hic. Hoc est, quod ait: *epistola nostra vos estis.* Quidquid enim illud est, quod eas fecit literas, quæ commendant nos, redduntque reverendos: hoc vos facitis, dum & vident vos, & de vobis audiunt omnes; propterea, quod dis-

cipulorum virtus præceptorem ornare solet, & commendare, plus quam ulla epistola. S. Chrysost. hom. 6. hic.

De Pauli ecciæ, quam cum persecutor gladio percussisset, dicitur fluxisse lactis magis unda quam sanguinis. Quæ quidem res in Sanct. Paulo stupenda non est. Quid enim mirum, si abundat lacte nutritor Ecclesiæ; sicut ipse ad Corinthios ait 1. 3. 2. *Lac vobis potum dedi, non escam.* Quæ Pauli epistola non melle dulcior est, lacte candidior? quæ epistolæ, tanquam ubera Ecclesiarum populos nutriunt ad salutem. Sanct. Ambrosius l. 68. de Natali. SS. Petri, & Pauli.

TITULUS VII. EVANGELISTÆ.

Figura.

Calice enarrant gloriam Dei. Psal. 18. 2. Justi Evangelistæ, in quibus Deus tanquam in coelis habitat, exponunt gloriam

Domini nostri Jesu Christi. Sanct. Augustinus hic.

Sagitta tua transeunt. Psalm. 76. 19. Sagittas hic Evangelistas decenter advertimus, qui præ-